

REVISTA D'OLOT

de l'Ajuntament

SUMARI

Pàgines Antològiques: Record de les Fires de Girona, Josep Saderra.— Josep M.ª de Garganta, Ramon Pla i Coral.—La festa del Roser, J. M. Basil i Matas.—Retorn, Agustí Vilajoana Carbonell.—Lletres Franceses, M. M. Solveig.—Psicologia dels mestissos, M. Rossell i Vilà.—L'Obra de Ramon de Bolós, Antoni de Bolós.—Paisatges d'Olot, Amat Gosalbes.—Tirant al dret, Corall.—Epigrames de Teòcrit, Traducció de Joan de Bas.—Primavera, R. Blasi i Rabassa.—Actes de Cultura: Defensa de Maquiavel, Conferència donada a «Atenea» per Tomàs Garcés.—Aspectes i conceptes en la Història i Civilitat del Llibre, Conferència de J. M. Mir Mas de Xexàs.—Cròniques d'Art, M. Y. Q.—Llibres i Publicacions, Antoni Dot Arxé, R. Vayreda i J. M. M.—D'act i d'allà.—SUPLEMENT ARTISTIC: Escultura de J. Rebull.—Riera de Sant Gervasi, J. Bosch Roger.

ANY III - NUM. 3o.

JUNY 1928

BANCA ARNÚS

SUCCESSORA D'EVARIST ARNÚS

FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000,000 DE PESSETES

CASA CENTRAL:

Plaça de Catalunya, 22

CASA MATRIU:

Passatge del Relotge, 3

SUCURSALS: BALAGUER, BERGA, CERVERA, FIGUERES,
GIRONA, IGUALADA, LLEYDA, MANRESA, OLOT,
PUIGCERDÀ, SOLSONA, TÀRREGA I VICH.

Sucursal d'Olot:

Plassa Alfons XII i Ferrarons, 2

OPERACIONS QUE REALITZA:

Compra-venda i entrega a l'acte de tota classe de títols de contractació corrent

Descompte de cupons i títols amortitzats:

Exàmen de totes les amortitzacions de títols, quins cupons hagin estat pagats en nostres caixes, avisant als interessats cas de resultar algun amortitzat.

Canvi de títols, estampillatge; nacionalització i agregació de fulla de cupons

Subscripció a totes les emissions.

Comptes corrents de títols a la la vista, abonant els cupons lliures de

comissió.—Dipòsits de títols en custòdia

Cobrament, descompte i negociació de lletres i demés efectes comercials
sobre Plaça, Península i Estrangers.

Cartes de crèdit i girs postals o telegràfics sobre la Península o estranger.

Comptes corrents a la vista en moneda nacional i estrangers amb interès
i lliures de comissió.

Imposicions a plaç fix amb abono d'interessos segons els plaços.

Comptes d'estalvis amb interès.

Compra-venda de tota classe de monedes d'or, bitllets o xecs.

Prèstams amb garantia de títols

i totes aquelles especials que integren la Banca i Borsa.

La Banca Arnús disposa d'un servei especial d'estudis financers mitjansant el qual pot facilitar als seus clients informacions sobre tota mena de valors cotitzats a Borsa.—També publica trimestralment un Butlletí d'informació financiera que envia gratuïtament a les persones que el sollicitin. Emissions d'emprestits per compte de corporacions oficials i societats industrials.

MODERN HOTEL SANT ESTEVE
d'Anna Bretcha
Sant Rafel, 10 (Teléfon, n.º 6) OLOT

Montat amb confort
Calefacció central
Cambres de banys
Aigua corrent i timbres
elèctrics a totes les
:: :: habitacions :: ::
Dormitoris ben aire-
jats i llum de l'exterior
Cuina de primer ordre
Menjadors en la
:: planta baixa ::

COBERTS I PENSIO A PREUS MOLT LIMITATS

—= Situat en el lloc més cèntric de la ciutat =—

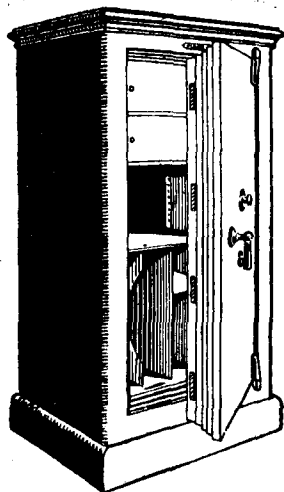
CAIXES PER A CABALS

D'ACER
IMPERFORABLE

BASCULES

PIBERNAT

BARCELONA
PARLAMENT 9 ; 11

PUBLICITÉ M MIR BARNA

LA DONA CATALANA

LA REVISTA QUE ES TROBA A TOTES
LES LLARS CATALANES

Modes, informacions gràfiques, literàries,
dibuixos per a brodats i labors, música
catalana, novel·les, etc., etc.

Continuament, interessants Concursos

PARES, GERMANS,
PROMESOS

RECOMANEU SEMPRE: LA DONA CATALANA

Surt els Divendres 30 Cèntims

MAGATZEM DE ROBES
CASA NYERA
DE
JOAN GUITART

Novetats per a Senyora:

Crespons de seda - Sedes estampades de totes classes

Etamins gran moda :-: Georgets de seda

Llanes de totes classes

REBUDES LES NOVETATS EN TOTS ELS ARTICLES

ESPECIALITAT EN TOTA CLASSE DE GÉNERES NEGRES

Antiga Casa Nyera

Carrer d'Aigua

:-: O L O T :-:

REVISTA D'OLOT

PUBLICACIO MENSUAL IL·LUSTRADA

Any III	OLOT, Juny de 1928	Núm. XXX.
SUBSCRIPCIÓ: Olot 3'50 pts. semestre Espanya 7 pesetes l'any Estranger 9 " " " Número solt 60 cèntims		REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ Passeig de Blay, núm. 12, 1er. pis No es retornen els originals.

PÀGINES ANTOLÒGIQUES

JOSEP SADERA

Josep Saderra, nat a Olot en 1850, mort a Barcelona en 1924, fou un model d'investigadors de la història de les nostres petites ciutats. Fou alhora un poeta ben representatiu de la tendència verdagueriana, en el seu aspecte patriòtic singularment. A més, les seves produccions humorístiques el feren popularíssim en aquestes comarques. Olot li deu un tribut d'agraïment.

RECORD DE LES FIRES DE GIRONA

*Al cap d'avall de les voltes
jo no sé què es varen dir,
que ell quedà com la cera
i ella roja com caliu.
Poc després, ell, de migranya,
sé que es va cuidar morir;
i ella es va casar contenta
amb un herèu jove i ric.*

*Fa vint anys, dia per dia,
i aquells dos mai més s'han vist.
Ell diu que no se'n recorda,
però jo em penso que sí.
D'ella es diu que si tinguessin
d'anâ a Roma els penedits,
joi ne fa d'anys a hores d'ara
que sabia el Papa on viu!*

Pedro Aubert

J O S E P M . ^a D E G A R G A N T A

(Arribat el present article quan fou ja compaginat el nombre anterior, ens fou impossible incloure-li).

DINTRE el camp de les activitats hi ha dues menes de caràcters humans. Als uns els hi és imprescindible l'exteriorització, el contacte amb el públic, el pujar a les tribunes, i aquesta és la causa que tothom tingui coneixement de l'obra, de la tasca que realitzen. En canvi, els altres, viuen recelosos dintre llur esperit, tancats en la intimitat de la cambra de treball, tenint tan sols per confidentes els llibres i les blanques quartel·les de paper. L'obra d'aquests resta ignorada o, tot el més, sols en té coneixement un nombre reduïdíssim d'escollides amistats. Són els solitaris, els infatigables solitaris de l'esperit i de la intel·ligència, que realitzen, dia rera dia, la tasca que ells mateixos s'han imposada, sols pel pler, per la vocació que en ella i per ella senten, sense que els mogui l'impuls de cap vana presumció.

Alguns dels primers, moltes vegades, quan han acudit a llurs múltiples deures de societat, quan tenen llesta la feina que els hi ocasiona el formar part de comissions i patronatges i han complert els encàrrecs de conferències, converses, parlaments, etc., etc., poc temps els hi resta ja per a dedicar-se a un estudi profund i minuciós, i així veiem, molt comunment, que l'obra d'aquests té més de soroll que d'eficàcia, més d'aparença que d'efectivitat. En canvi, els solitaris, aquells que tant s'els hi en dona que el públic els coneixi o no, que cultiven l'art per l'art o la ciència per la ciència, realitzen una obra densa i de la més pura qualitat. Sense deixar de viure al dia, en ço que fa referència a les corrents modernes, com que no coneixen l'ostentació ni la dèria d'una mal entesa originalitat, es troben absents, més que ningú, del perill de caure en teories estúpides, de doctrines que moltes vegades són la negació del vertader art o de la vertadera ciència. Tenint per únics guies la raó i la bellesa, no és res d'estrany que l'obra d'aquests homes sigui, ben sovint, del més pur i autèntic classicisme.

Josep M.ª de Garganta, el poeta i home d'estudi suava traspassat, era un d'aquests intel·lectuals que realitzen llur tasca silenciosament, però amb una ferma perseverança. Josep M.ª de Garganta podria posar-se com a model d'aquells homes que, entregats en cos i en esperit a la pròpia vocació, d'ella en fan el suprem ideal de llur existència, considerant-lo com un fi en lloc d'un mitjà, com un terme en lloc d'un esglaó.

Si alguna cosa podríem tirar en cara a Josep M.ª de Garganta, és l'haver escrit tan poc, l'haver estat tan avar en dur a la impremta l'enorme caudal de la seva inspiració i de la seva intel·ligència. Però en canvi això l'impedí el caure en mediocritats, de manera que, si volguéssim fer una selecció de les seves poesies, ens veuríem obligats a incloure'ls-hi totes, doncs totes poden posar-se al mateix alt nivell d'inspiració i de construcció. Poesia que ell enviava a la impremta, poesia que era acabada, definitiva, en la qual hauria estat impossible trobar-hi una fallida, una llacuna.

Sentim admiració per aquells homes quines activitats els porten al carrer, a la plaça pública, al contacte amb les masses, és a dir, que s'exterioritzen i fan conèixer ensems llur obra i llur persona. Però davant d'aquests homes que treballen quietament, en el silenci monàstic de llurs cambres d'estudi i quasi tan sols en comunicació amb llur esperit, sentim admiració i respecte a la vegada. La popularitat, la glòria d'aquests homes és més tardana, i el saber-se independitzar del desig de popularitat és quasi un sacrifici, avui que tantes coses es realitzen sols per adquirir aquest premi vanitós i d'ordre secundari.

RAMON PLA I CORAL

Melilla, Juny de 1928.

LA FESTA DEL ROSER

«EL ROSER», «LA GALA», noms formosos d'unes jornades rublertes d'alegria que ens ofrena l'encantadora primavera. Qui més, qui menys, tothom ha experimental l'entusiasme que mou en els cors juvenívols l'apropament de tals diades; més, a ben segur, que pocs són els que coneixen l'origen i procedència d'aquestes festes populars i bullangueres.

Segons resen les cròniques, Sant Medart, bisbe de Salenci de Vermandois, el seu poble nadiu, fou l'instaurador de la festa del «ROSIÈRE», sobre l'any 555. Amb aquest nom de «ROSIÈRE», es designava a la NOIA que es premiava per la seva virtut. Al principi, eren molt rígides les condicions que s'exigien de cada candidat; no sols la NOIA havia d'ésser d'excel·lents costums, sinó també els seus parents i antecessors, a remontar fins la quarta generació.

Des de un mes abans de la cerimònia, el Sant Bisbe proclamava, trona avall, els noms dels candidats, per l'estil de com es fa per les amonestacions matrimonials, a l'objecte que els fidels, poguessin acceptar-les o fonamentar la seva oposició. En arribar el dia de la festa, el Sant en persona col·locava, amb tota solemnitat, una *corona de roses blanques*, sobre el capet de l'escollida, i li feia el present d'una quantitat en efectiu, en concepte de dot.

Aquesta joliva festa s'anà estenent per tota la França, i quan traspassà les fronteres arribà a les comarques catalanes, segurament, sobre l'any 600, en el regnat de Recared, que es convertí al catolicisme, i per tant época apropiada per a establir aquestes festes populars.

En tan llarc temps, ha sofert aquesta festa variacions que l'han arribat a desnaturalitzar del seu primitiu fi i objecte.

Aquesta vida més que milenar, a través de tantes invasions i transtorns com esdevingueren, dóna a entendre el gran arrelament que posà en les costums de la terra, i a més fa sopitar que no fou tan greu i completa la destrucció i despoblació soferta a la vinguda dels moros, jou que en l'encontrada es sofrí per curt temps, amb relació a les altres parts de la Península, i per altra part demostra la gran densitat de la població catalana, tan plena de poblets, llocs i establiments agrícoles, que han vingut perdurant fins al present.

Avui en dia, les festes dels «ROSER» prossegueixen amb llur caràcter civí-religiós, ja que després de la Funció de l'Església, es celebren les BALLEES (ballades) a la Plaça, ballades que han vingut a transforma-se en els típics i clàssics «BALL DEL CIRI», «BALL del GAMBETO», «BALL de les CAPUTXES», «BALL del RAM», etc. etc. que com s'ha dit, per la primavera, es celebren en pobles i llogarets de la comarca, en els que s'aplega gran gentada.

El nom de «FESTA de la GALA», amb que, també, es coneixen en alguns llocs, ve a refermar el seu origen de gabatxa, o sigui provinent de l'altra part del Canigó, com s'ha deixat explicat.

J. M. BASIL i MATAS

R E T O R N

Quan feliç el teu cor vaig demanar-te
tu xamosa i alegre'm vas preguntà:
Es cert si jo el meu cor et dono
sempre m'estimaràs?

Quan la Pàtria jo deixí, vaig oblidar-te,
ni un esglai, ni cap queixa vas demostrar,

deixant que jo seguís tranquil ma ruta
sens mirar enrera mai.

I avui que arrepenit he tornat
aprop teu, com fill pròdig a la llar,
m'has obert tos braços i petonejant-me
m'has dit: quan t'he plorat!

AGUSTÍ VILAJOANA CARBONELL

LETTRES FRANÇAISES

VELL PARÍS

CYRANO DE BERGERAC (1619-1655)

Cyrano de Bergerac quedarà sens dubte el personatge de llegenda creat per Edmond Rostand. Donant-li la glòria, aquest ha definitivament eclipsat la història. Una restitució històrica seria efimera. La llegenda persistirà.

Aquest gascó era parisien, i el seu veritable nom era Savinien de Cyrano. Bergerac era el nom de la seva família, que abans posseïa el castell de Maugères en la Vall de Chevreuse. Fou vers l'any 1637 que, havent acabat els estudis, a fi de donar-se aires de noble, començà a fer-se dir Cyrano de Bergerac.

El fet de freqüentar els grans salons, gràcies a les relacions de la seva cosina Madeleine Robineau, no li era obstacle per anar-la a còrrer per cabarets, hostals, tabernes i altres indrets de renom dubtós. El seu amic Henri Le Bret el presentà a una colla de *corridos*. El mateix Molière fou dels seus amics i es conegueren, segons una tradició incerta, seguint els cursos del cèlebre filòsof epicurià Gassendi.

L'any 1639 tingué el seu primer duel.

El seu pare, veient-lo tan mal encarrilat, i tip ja de sermonejar-lo sense cap mena de resultat, li va retirar la pensió. Aleshores el nostre home es feu soldat, i com que de tant sentir-se cridar *de Bergerac* arribava a creure's gascó, ingressà a la companyia dels gascons *Calets de Carbon de Casteljaloux*. A la primera batalla, una bala de mosquet el posà fora de combat. A la segona— setge d'Arras— rebé un cop de sabre que li trencà la cara, il·lustre ja pel seu gran nas, si res més no. Aleshores (1641) es deixà còrrer la milícia. Ja havia rebut prou.

De retorn a París, la vida de bohemí recomençà més que mai.

En el 1643, sabem que es bat tot sol en duel contra *cent* homes, pagats pel Duc de Guiche, i en tomba nou, fent fugir els altres.

En el 1644, impideix a En Montfleury de fer comèdia, durant dos mesos, en el teatre de Bourgogne, i és en la lletra que li escriu que s'hi llegeix la memorable frase: *Si els cops de bastó s'enviessin per escrit, llegirieu aquesta carta amb l'esquena*, que En Rostand ha recordat quan fa dir per Roxane a la seva promesa: *Si els petons s'enviessin per escrit, llegirieu aquesta carta amb els llavis*.

Els amors d'En Cyrano de Bergerac foren infinitament menys poètics que ço que la comèdia heròica d'En Rostand sembla voler fer creure.

En Cyrano fou també un brillant escriptor. La seva obra és una barreja interessant de preciositat i de llibertinatge. El llibre que més fama li ha donat és el cèlebre *Viatge a la Lluna i als Estats del Sol*.

Pobre Cyrano! Ell que havia somniat una mort heròica se'n anà al calaix de la manera més vulgar del món. Passant pel carrer una viga li caigué a sobre, obrint-li el cap. Es parlà d'un atemptat pagat pels jesuïtes.

L'HOSTAL DE LES MONGETES

En el lloc que actualment ocupa l'estació d'Orleans, entre la d'Austerlitz i el Sena, existí, fa 60 anys, una presó de la *Garde Nationale*, coneguda vulgarment amb el nom de *Hôtel des Haricots*, «Hostal de les Mongetes».

De les cinquanta set cel·les que contenia, tres eren dites *dels artistes*, a causa de que els seus ocupants, músics, pintors o poetes, n'havien ornat les parets amb composicions més o menys pintoresques, fruit de l'ingeni llur.

Era, en efecte, de moda entre els intel·lectuals, de riure's del curt servei que tots els ciutadans devien acomplir per torn a la Guarda Nacional.

Mentres alguns escriptors, com l'Edgar Quinet, acceptaven d'ésser nomenats coronels, una pila de refractaris hi eren tancats uns quants dies, falta d'excusa valable; reclusió que, gràcies al fàcil accés a la cantina, els hi era més dolça que no pas el servei refusat. Recollits en llurs cel·les, trobaven la calma necessària als esperits, per a donar-se de ple als seus treballs literaris.

Heu's aquí un fragment d'una lletra escrita l'any 1844 per En Baudelaire a la seva mare: *Es inútil de tractar de veure'm durant sis dies. Avui mateix ingreso al calabòç de la Guardia Nacional, i aprofitaré el temps de valent per activar la sèrie d'articles que dies ha em tenen encomanats els de la «Revista de París»...*

Decamps, Millet, Daumier, Bertall. Stop, Dévéria... i d'altres que conegueren moments de celebritat, decoraren els murs d'originals dibuixos. Un graciós retrat de dona és atribuït a En Théophile Gauthier.

Jules Claretie, Fernand Desnoyers i una colla més que no es firmaren, hi deixaren versos plens d'humor i d'inspiració.

A la cel·la número 8, s'hi llegia el següent madrigal d'En Théodore de Banville:

*Phyllis, ne plaignez pas celui qui dans cette ombre
songe à vos yeux d'azur, pleins d'étoiles sans nombre....
Grâce à ces yeux, auteurs de tous les maux soufferts,
voici déjà longtemps, que j'étais dans les fers....*

Paris, 1928.

M. M. SOLVEIG

PSICOLOGIA DELS MESTISSOS

Auto compte-rendu de la conferència donada al *Polytechnicum* de Barcelona

TOTES les qüestions noves sónen malament per primera vegada. El mot raça no apareix fins al segle XVI i el nom de mestís es divulga un segle més tard.

Les idees noves per surar s'han de fer lloc entre les existents i aquestes per esperit de conservació són agressives contra les que volen disputar-los hi el lloc.

Posar bona cara al mot raça, equival girar-se d'esquena a l'educació que de segles ha format la humanitat dita civilitzada. Des de Plató als nostres dies la intel·ligència està governada per la corrent racionalista i aquesta filosofia d'abstraccions havia d'ésser i és adversa al concret racial. Per un carterí, per un enciclopedista i per tots els fills espirituals de la Revolució francesa un home és un mateix valor i un cervell qualsevol una taula rasa en la qual el pedagog hi podrà inscriure totes les idees que vulgui, idees que donaran precisament el mateix resultat, puix que les mateixes causes produeixen iguals efectes.

Malgrat el poc o nul èxit que puguin tenir les idees concretes respecte la concepció igualitària de la mentalitat humana, davant dels fets innegables ara i en el pretèrit, afirmem l'existència de les races, com valors mentals, i presuposem que la barreja de les mateixes és una operació que es realitza en pèrdua espiritual.

Les classificacions racials morfològiques, tan fecundes en zootènia, són de una evident esterilitat per a l'espècie humana. El signe distintiu per excel·lència de les col·lectivitats humanes és la mentalitat. Mentalitat no és pas sinònim d'intel·ligència, sinó funció intel·lectual particular que acaba en la producció de valors espirituals diversos en comparació de valors d'altres col·lectivitats, però idèntics a si mateixos en una col·lectivitat a través de la seva història. Les denominacions dels productes en art i en filosofia en són una prova: pintura veneciana, flamenca, les musiques populars, la filosofia escocesa, alemanya, etc.

La raça no és pas un afer de voluntat. L'home que pertany a una raça té una estructura de la qual en depèn la seva funció. Per esforços que faci l'home per a desistir-se de la funció obligada a penes us arriba a dissimular. I el fet és tant més albirable quan més intensa és la funció. Anatole France, pur francès, no podia llegir la prosa del llenguadocià ni dependentment del valor ideològic —d'August Comte. Valera deia, que no li era possible llegir Balmes en espanyol, sinó que l'havia de llegir en francès. August Comte parlava oc; Balmes, català; si l'un no comedia cap errada en francès, l'altre tampoc en castellà, però France i Valera, penetrant en l'esperit de llurs idiomes, no podia resistir ni la prosa francesa de Comte, ni l'espanyola de Balmes. El cas de Pi i Margall és més concloent. Havia perdut del tot la seva llengua natural i, malgrat aquesta renúncia, Menendez y Pelayo deia que Pi i Margall no era un escriptor castellà. En el fons d'aquestes divergències hi havia, no veritat, psicologies racials diferents.

L'enmarcadura de la raça és impossible; no és un afer voluntari pertànyer a aquesta o aquella raça. S'és de la raça que s'és i prou.

Si els exemples més amunt són de mentalitat pura, de filosofia, vegen en emoció, o art, el que passa. Albeniz, fill de Camprodon, no musica les corrandes que per força havia d'escollir. L'urs pares eren de Castella i la producció d'Albeniz, malgrat exteriorment comportar-se com un català, és essencialment espanyola. Granados, fill de Lleida, però de pares aragonesos, el millor que produïx és «Goyescas». Gimeno, tortosí de naixença, però de sang castellana, la tela que pintà millor fou la titulada «L'home i el gos», de la qual C. Capdevila la reporta a Velazquez. Els exemples podrien multiplicar-se.

Cada raça té un patrimoni espiritual definit. Els individus que componen una raça en latència o potència posseeixen els caràcters de la raça a que pertanyen i no d'altres. ¿Com quedarà l'individu fill de dues o més races?

Passem de llarg ací la morfologia i concretem-nos al caràcter distintiu fonamental, la mentalitat. L'estructura del mestís forçosament alterada, o si es vol nova, no podria lògicament produir una obra enmarcada en cap mentalitat racial, sinó una barreja corresponent a les races que l'han originat. Però, quan a mentalitat, les coses passen d'una manera assatz diferent que en la plàstica. No hi ha mai o quasi mai una barreja fora de caràcters psíquics, sinó que en el mestís hi ha un predomini de tal o qual mentalitat, i, en un recó, de l'ànima, a'li hi ha un boçí, que sortirà o no, de la raça dominada, suposant que només fossin dues les races que corren a formar el mestís.

Vens-ací un exemple: Guimerà, que era mestís, té una mentalitat dominant. Però, l'altra mentalitat no deixa quasi mai d'aparèixer, i surt com correspon a un autor dramàtic, encarnada en algun dels seus personatges. Gran part de la producció guimeriana, la dona, excepcionalment l'home, és forastera. En *Terra baixa*, *Titaina*, *El fill del rei*, *La pecadora*, *Indibil i Mandoní*, *Al cor de la nit*, *La Boja*, *En Pòlvora*, *Gala Plàcida* i probablement en alguna altra, la dona o no se sap d'on ve o és estrangera. Aquest fet, tan repetit en els drames de Guimerà, ¿no podria significar ço que dèiem més amunt?

Els enamorats de raça diferent de Guimerà són feliços. En Shakespeare, home ben raçat, els aimants de raça diversa tenen mala ll: recordem *Cleopatra*, *Titus Andronicus* i *Otelo*. Es més; quan hi ha una noia per casar passen els pretendents estrangers, entre ells grans prínceps, i la noia s'enamora del galant inferior en jerarquia, però on la seva raça hi viu bé (*El marxant de Venècia*).

Les obres dites originals són raçades; el superhome representa una concentració de les valors rabiològiques. Tots els grans homes han estat ben raçats. Per contra, no existeix una mentalitat pròpiament mestissa, ni cap dels genis o grans homes ha estat mestís.

En l'ordre col·lectiu es dirà que les coses apareixen diferents de l'ordre individual. Un hom veu que els Estats Units, país on hi ha major nombre de races, és un dels capdavanters del món. Aquest és l'efecte que produeix Nord Amèrica vist de lluny, més, quan s'estudia la cosa d'aprop, els termes del problema canvien radicalment. Les diverses raçes que ocupen els Estats Units viuen més separades entre elles que si les dividís una muralla. Cada colònia viu la seva vida. Els últims deu mil irlandesos que es casaren en aquell país (1924), s'enmaridaren amb irlandesa en la proporció del 98 per 100. En les colònies italianes, poloneses, escandinaves, hebrees i de races de color, succeeix una cosa per l'estil. Totes aquestes races estan políticament governades per unes mateixes lleis, però les lleis no afecten més que l'epidermis; la veritable vida comença de pell endintre.

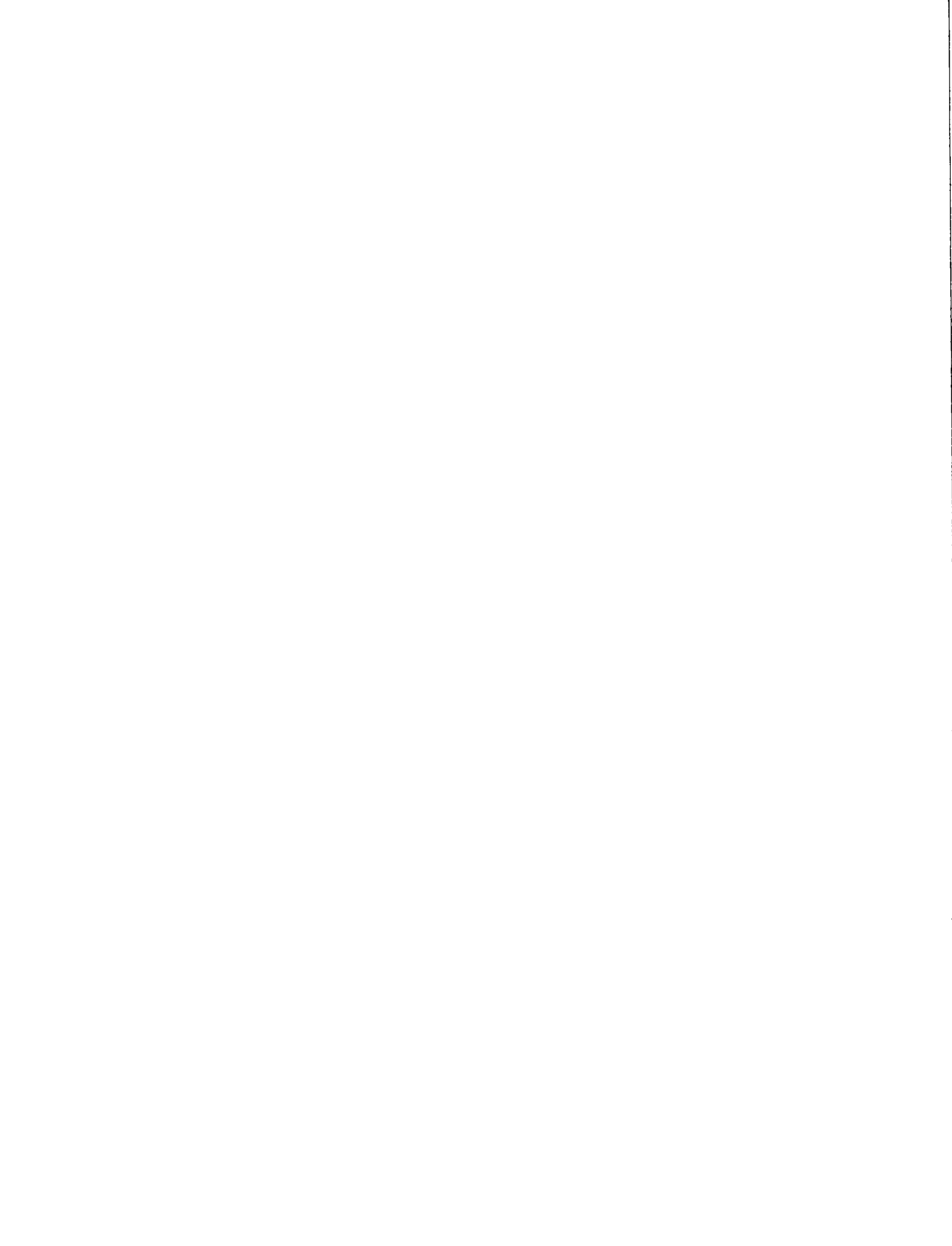
Es per això que, si darrera d'una gran obra individual, l'autor és un subjecte ben raçat, en les obres col·lectives succeeix el mateix. Nova-York, la primera ciutat mercantívola del món, és filla de pura raça. Un petit nombre d'holandesos en foren els seus fundadors, i aquests mateixos foren els que li donaren tot l'alè que l'ànima. Els fundadors de Nova-York sentien un orgull racial tan profund que encara no fa cinquanta anys, de portes endintre, parlaven el mateix llenguatge dels seus avantpassats i en conservaven els costums.

De lluny les coses devenen confoses, i en el mapa, la taca grossa d'un mateix color, els esperits

J. REBULL:

ESCULTURA

superficials la tradueixen per homogeneïtat de població. Les races són molt més nombroses del que s'havia cregut fins ara. I no han pas estat precisament les races més grans les que han donat més grans homes. La pàtria primitiva dels jueus era d'una àrea geogràfica semblant a la del conjunt de les comarques de l'Empordà, Garrotxa, Ripollès, Bergadà i Plana de Vic. Grècia, o més ben dit l'Àtica, en l'espai de dos segles, (550-550 abans de Jesucrist), produí vint-i-cinc grans homes, fet no repetit al món, i la seva extensió era aproximadament la de la Catalunya estricta. Entre aquests grans homes hi havia Sòcrates, Fídias, Pericles, Aristofan, Isocrat, Esgiu, Demetri, Esquil, Sofocles, Plató, Anitotil i Xenofont.

I ara, per acabar, ofereixo a la vostra consideració l'espectacle d'una pila de nacions compostes de mestissos i on el mestissatge és la regla. Aquests païssos són a Europa una gran part dels Balcans i en el Nou Continent tota l'Amèrica del Centre i del Sur. On són els grans homes d'aquests païssos? Quines són llurs obres col·lectives?

La eficiència individual i col·lectiva es realitza de pell endintre. Tota perturbació portada al ritme de la raça no cria res de bo. El mestissatge és evidentment una perturbació. La psicologia del mestís és incapaç d'assolir la unitat; ve a ésser un número trencat; una impossibilitat a devenir superhome.

M. ROSSELL I VILÀ

L'OBRA DE RAMON DE BOLÓS

D. Ramon de Bolós i Saderra, nasqué a Olot el 31 d'Agost de 1852.

El seu pare, Josep Oriol, fill de Francesc Xavier, estudià a Montpeller, i conreà la botànica, herboritzant en la Catalunya francesa (Ceret.) Més tard s'aplicà només a la floricultura i arboricultura. Continuà l'antiga farmàcia dels seus passats, fins que, enutjat de la professió, va fanear-la.

El seu fill Ramon, per la vocació anetstral, volgué confegir la tradició, i cursà en la facultat de Farmàcia de Barcelona. Fou deixeble d'Antoni Cebrià Costa, i company de tots els que integraven l'estel de deixebles del mestre insigne. Vayreda i Jaume Pujol foren, però, els seus amics íntims.

Durant la guerra civil exercí la professió farmacèutica en el camp carlí, contribuint a la instal·lació dels hospitals de sang de Besora, Monsoli, Camprodon i Sant Aniol de Finestres.

Va establir-se, per fi, de farmacèutic a Olot, dedicant-se a la professió i a la exploració de la comarca.

Fou bon coneixedor de la regió volcànica olotina, dels materials de la qual formà una bona col·lecció. La Comissió de *La R. S. Española de Historia Natural* tragué profit de la seva coneixença del país volcanitzat, i així ho fa constar en la seva Memòria.

Segons consta en una comunicació a *Crònica Científica*, descobrí un molar de mastodont. A les seves gestions es deu que es determinés l'espècie a que pertanyia, el molar d'*Elephas primigenius* de Vianya. Ell descobrí l'estació paleontològica del Pont de Ferro d'Olot, i prengué nota de les capes del terreny. Recollí una col·lecció de fòssils de tot el país. Els geòlegs que visitaren Olot trobaren en ell un bon guia i informador (Carez, Harle, Calderon, etc.)

La seva col·lecció de malacologia, fou la base de l'obra de J. M. Salvañà, *Contribución al estudio de la fauna malacològica de los Pirineos catalanes o sea Descripción de la comarca de Olot en relación con la fauna malacològica local*.

Formà un nombrós herbari, aportant a la flora catalana moltes cites interessants, entre les quals cal posar-hi la nova espècie per a la península, *Oplismaenus undulatifolius* R. Br. de publicació pòstuma. Deixà escrita una flora de la Comarca d'Olot.

Treballà en la recollida de muscínies i hepàtiques, mantenint correspondència amb els especialistes estrangers Venturi i Geob.

Publicà un «Itinerari o Guia de la Vila de Olot i sa Comarca» que fou premiada en el certamen del Centre Catalanista d'Olot de 1895, en la que hi predominà l'aspecte de la descripció històrico-natural.

Publicà també la Biografia del seu company Estanislau Vayreda, així com també va escriure (no sabem que fos impresa) la biografia de l'altre seu amic Jaume Pujol.

(1) Del pròxim llibre en preparació: «La Expedició C-4 del XIV Congrés Geològic Internacional a la Zona Volcànica Olot-Girona».

Posteriorment, a la seva mort, s'han publicat, demés de la nota sobre l'*Oplismaenus undulatifolius* mencionada, una llista de les plantes recollides en la seva excursió als ports de Tortosa i Alfaques; i altre sobre la estació paleontològica del pont de Ferro per ell descoberta.

Morí als 61 anys d'edat, en plena vigoria, quan, sens dubte, hauria ordenat els seus treballs i publicat les interessants notes recollides.

ANTONI DE BOLÓS

PAISATGES D'OLOT

I

SOJORN

Quiet, damunt la fionja brosta del boscatge
placívola remor d'un plor s'atansa a mi;
ignat del que m'envolta dins d'aquest paisatge
remoc poquet a poc les fulles del camí.

Sotiuu fontanel'la dins la fondalada
on dir-me ella l'hora envolta en llur encís:
—les fades cada nit en la claró argentada
s'abellenen d'amor al pló encomanadís.—

Has dit amor on tota cosa és meravella,
on el teu plor té el ritme dolç i acompassat
del cant corprenedor d'una gentil donzella
que sent, igual que tu, d'amor la soledat.

Ja vindran jorns que Amor, en gaia parleria,
farà reviure el goig que avui sols sent mon pit;
quan més sonora al cor la teva veu ens sia
més esplendent d'amor serà el teu formós llit.

II

REPOS

La ciutat dorm, repós que vetlla l'hora pia;
inconegut i tot no sento lleu fadic;
la llar que fins fa poc encara no m'hi sabia,
llurs braços, ben oberts, m'han fet de bon amic.

I m'he sentit germà de sang de la fillada
que tant a pler sap viure entre els demés rebrots
que esparramant-se ací i allà fan reflexada
la destra mà que en nostra dansa uneix a tots.

I com a casa, he vist ma cambra tota unguada
d'aquella olor pairal que viu nostre esperit;
i cada cosa em duia a l'ànima més vida,
i em feia dolç i bell el somni de la nit.

I somniant, l'albada, amb aire ronsaguera,
s'anava ensenyorint entorn del meu coixí;
furgant, furgant, mos ulls obria la quimera
de veure el sol a dins:—Ja som mig de matí.

III

IMPRESSIÓ

Corprès, anava pel Firal seguint llur via;
l'ample passeig festós i amanyagat pel sol
s'omplia del perfum d'aquella pagesia,
i anava fent-se alegre al so del flaviol.

Per tot, parelles amoroses estenien
el llac sublim teixit al bes del nostre amor...
clàssics bonics de nostra terra amb goig llúen
i era en el cor que s'hi adormia el nostre enyor.

Oh, la ciutat tan estimada i tan germana
d'aquest terror on brega cada dia el cor!
l'he vist tan rica en el feinar, tan catalana,
que als meus ensomnis ets la preferida flor.

I el frissejar del cor seguint la nostra dansa
m'anava acompanyant al llac més dolçament;
més ai! uns ulls de cel vencien l'esperança
i un bell somriure em feu romandre entre la gent.

AMAT GOSALBES

TIRANT AL DRET

LES PINTURES DE JOSEP M.ª SERT. — Fa algunes setmanes, vaig tenir l'avinentsa de visitar detingudament la catedral de Vich i, en ella, les pintures de Josep M.ª Sert col·locades darrerament; és el desig de contemplar la primera impressió donada per mi en aquestes mateixes pàgines, que m'ha decidit a ocupar-me'n de bell nou.

No hi ha pas cap dubte que amb la col·locació d'aquestes pintures la catedral hi ha guanyat, ja que li treuen aquell aire excessivament fred, característic dels interiors religiosos neo-clàssics; però posats a fer les coses, potser valdria la pena completar la decoració de les naus amb la mateixa riquesa amb que es procedí en l'absis.

Crec que s'ha anat una mica lluny d'osques en cercar els precedents històrics d'aquestes pintures. Ja vaig eliminar oportunament el nom de Miquel-Àngel, ha sonat també el nom de Joan B. Tiepolo, bo i reconeixent-li una major correcció i una superior fuga pictòrica; però l'entonació monocroma, la gran fantasia i fins les incorreccions que s'observen en algunes de les pintures que m'ocupen, em fan admetre el nom de Gustau Dorè com un precedent d'una gran justesa, malgrat el fet, no gaire afalagador, de que l'il·lustrador francès hagi pogut influir en l'obra del nostre compatriota.

Cal reconèixer que les grans proporcions de la Seu de Vich fan de la seva decoració una tasca extremadament difícil; però en contemplar sobretot els plafons de les naus, un hom arriba a tenir la sensació que s'ha volgut suplantar la qualitat artística per la dimensió i és cosa completament fora de dubte que mai el valor estètic d'una producció podrà mesurar-se a tant per metre quadrat.

Resta'm només lamentar la llastimosa mutilació de què ha estat objecte el magnífic retaule gòtic que presideix l'absis central; crec que valia la pena de conformar-se amb la seva pèrdua aparent, ja que tinc entès que per un compromís establert calia traslladar-lo a altre lloc, a la seva adaptació a un ambient completament inadequat.

CHARLOT.—Després d'un parèntesi més espaiat del que voldrien els aficionats al bon cine, hem pogut admirar de bell nou aquest formidable artista de la pantalla en la seva darrera producció: «El Circ»

No tothom ha estat d'acord sobre la valor precisa d'aquest film, potser no tots els col·laboradors que hi han intervingut han estat a l'alçada d'altres vegades, però Charlot cal reconèixer que ha estat el mateix gran actor de sempre, el daler de perfecció del qual li ha fet rebutjar (segons informació d'una Revista francesa) més de la meitat del metratge emprat en la producció d'aquest film.

Si és cert que cada època crea els seus tipus característics, (com al segle XVIII els crea en la comèdia italiana *Del Arte*, a Itàlia) caldrà admetre que, temps a venir, darrera la rígida figura del gran financier, darrera la dels aviadors temeraris i del comunista *enragè*, en els nostres dies, es destacarà, indubtablement, la mig-rialla amargament sarcàstica del gran Charlot.

LE CORBUSIER A BARCELONA.—Amb les conferències donades per aquest famós enginyer-arquitecte a la Sala Mozart, s'han esplanat publicament, i per primera vegada a la ciutat comtal, les novíssimes orientacions constructives, la teoria de les quals contava ja molts adeptes entre nosaltres.

No és pas aquest el lloc apropiat per a entrar en detalls, però no podem menys de fer remarcar la solució per la qual es suprimeix la coberta a doble vessant, els procediments de fonamentació i, sobre tot, la solució de les finestres.

El fet de pensar concretament amb les necessitats de demà, és un dels aspectes simpàtics de les teories de Le Corbusier... però ens costa de veure aquestes construccions a les nostres latituds, sens abans fer-les competibles amb l'ús del mig punt, solució meridional per excel·lència.

No obstant, les inquietuds suscitées per aquest innovador no deixen de tenir gran interès i obraran com a revulsiu contra el retorn a solucions que avui ja ens sembla antiquades.

ELS SET DAVANT «EL CENTAURE»—Així ha estat anomenada la festa que tingué lloc a Sitges el prop passat dia 13 de maig. Festa d'optimisme i compenetració en la que tots els matisos de l'avantguardisme foren amplament exposats, minuciosament debatuts i respectuosament escoltats per un públic nombrós i selecte; en tant que el Centaure que, a cor obert, s'havia ofert en tot i per a tot, prenia un aire un poc seriós i una mica enmurriat, rescava a terra amb les potes del darrera.

Àmplia informació dels diferents actes ja ha estat donada per la premsa diària, ens limatarem a fer remarcar l'assenyat treball llegit pel senyor Carbonell, els interessants textos aportats per J. F. Foix, el tó un poc

apocalíptic de S. Dalí, la memòria privilegiada de S. Sánchez Juan i, en fi, la no menys interessant col·laboració dels senyors S. Gasch, Ll. Montanyà i M. A. Cassanyes.

De tots aquests afanys, d'aquest daler de renovació, no hi ha pas cap dubte que alguna cosa en restarà, si més no, un ben apreciable sediment en l'estratificació de la nostra cultura; cal ésser seré i no esverar-se ni fer massa escarafalls per certes estridències i extremismes d'avui, cal recordar que

El temps ja posa les coses en son lloc

Com escrigué un jorn Maragall, traduïnt amb gran encert la magnífica Pindàrica primera

Tinguem fe en els sembradors d'avui i no volgüem ésser, amb les nostres discòrdies, com la cugula de la paràbola que invadeixi llastimosament la collita de demà.

CORALI

Barcelona, 1928

EPIGRAMES DE TEÓCRIT

OFRENA a LES MUSES i a APOL·LON

Aquestes roses humides de ron
i aquest cerfull molt espès a les dees
de l'Helicó són oferts; però els llors
de fulles negres a tu, Pean Piti,
car se n'agença per tu el roquissar
de Delfos. Quant a aquest boc banyegaire,
aquest boc blanc qui el tany últim esbrotà
del terebint, ruixarà de sang l'ara.

OFRENA DE DAFNIS A PAN

Dafnis, el blanc de pell i el qui modula
bucòlics aires en bell flabiol,
aquestes coses a Pan ha ofrenat:
el flabiol de canuts foradats,
el seu bastó i afilada sageta,
la pell d'un cèrvol i encara el sarró
on, temps era temps, portava les pomes.

SOBRE EL CABRER DAFNIS

Tu, Dafnis, dorms; el teu cos fadigat
reposa en terra coberta de fulles,
i les estaques, suara plantades,
a la muntanya són dretes encara.
Més Pan t'empaita i Priap, coronada
d'aquest la testa encisera amb una eura
de fruits groguencs, i a l'espluga penetren
alhora. Tu, però, escapa't, batzega
l'ensopiment de la son que et consum.

EPITAFI D'ORTÓ

Ortó, fill de Siracusa, talment
et parla, oh foraster: Embriac
no vagis mai de camí en una nit
d'oratge, car m'ha escaigut tal dissort
i, en lloc de la meva pàtria nombrosa,
repós segur men és terra estrangera.

TRADUCCIÓ DE JOAN DE BAS

PRIMAVERA

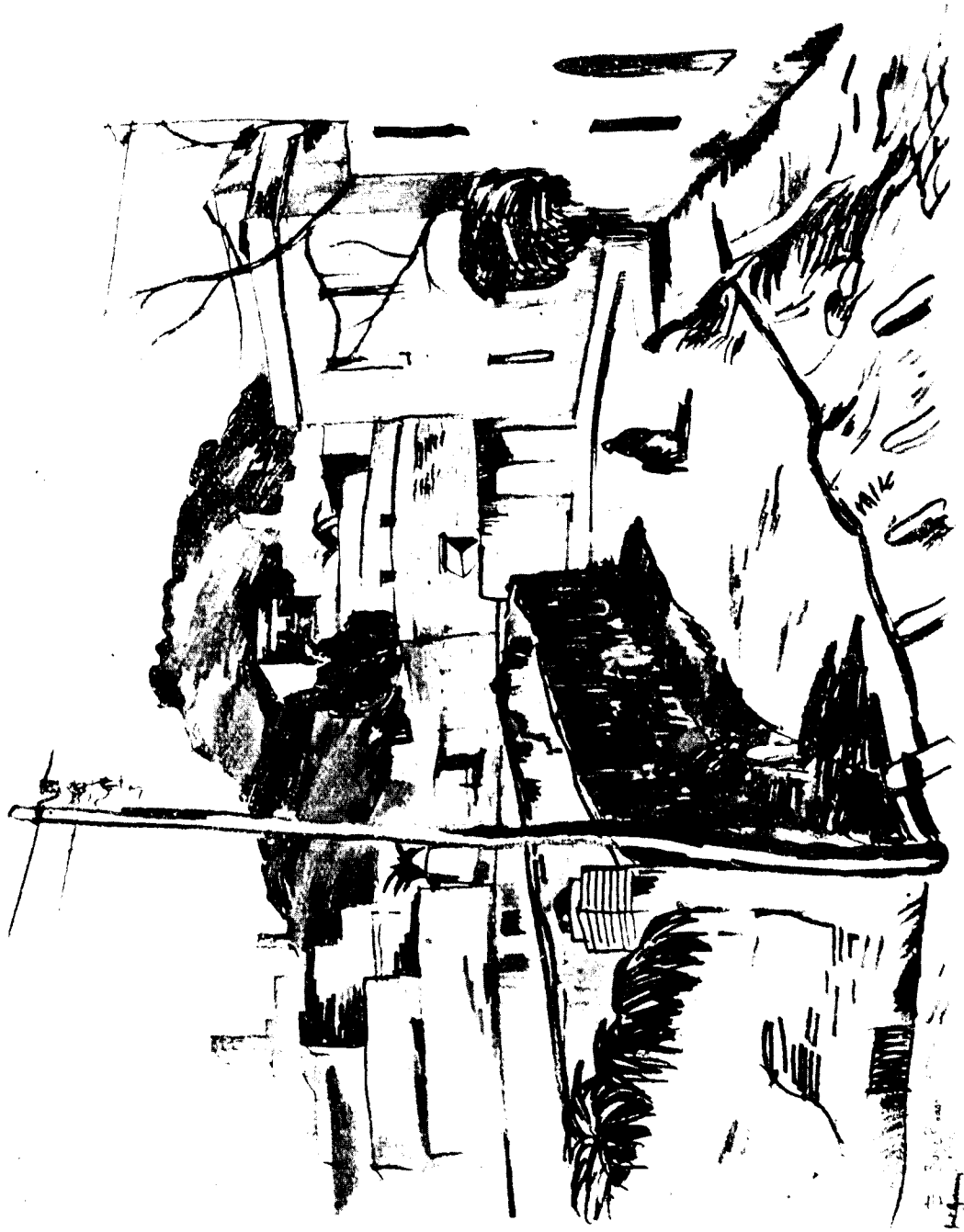
Si et plau d'albirar flors i papallones,
surt al defora i corre a gratcient.
Primavera ha arribat, no te n'adones?
Si cada ocell que canta ho va dient!

Surt al defora i corre i salta i mira,
i tot el que veuràs serà florit.
L'oreig entre el boscatge ara sospira
i t'ompla d'harmonies i delit.

Aixeca el cor, infant, i gaudeix l'hora
pregonament sagrada del defora
i acull esperançat tots els anhel.

Pasqua ha vingut entre cançons d'aloses:
a terra s'han desclòs totes les roses
i al cel, com mai, florien els estels.

R. BLASI I RABASSA

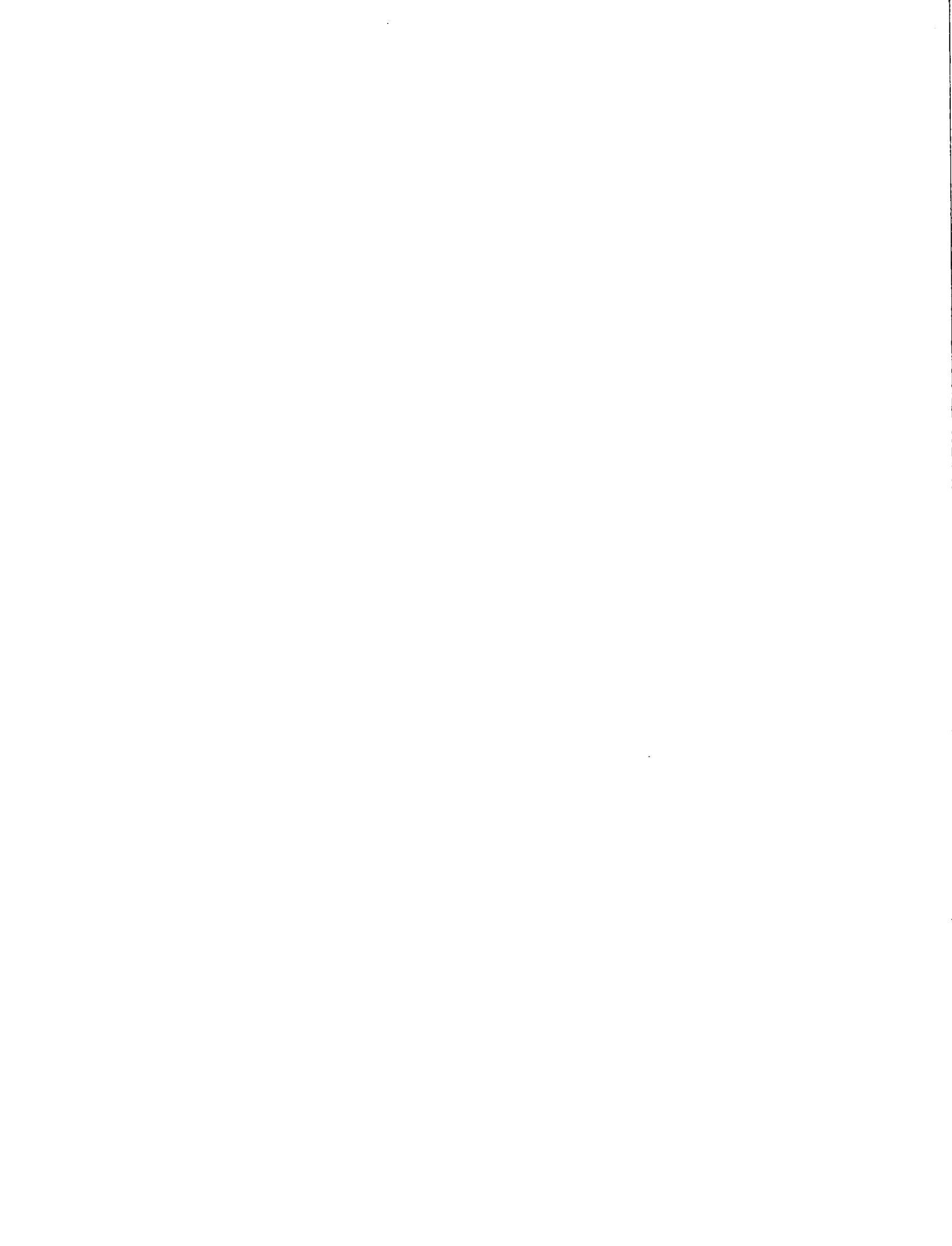

RIERA DE SANT GERVASI

algos freds

J. BOSCH ROGER

COLECCIO R. VAYREDA

ACTES DE CULTURA

DEFENSA DE MAQUIAVEL

CONFERÈNCIA DONADA A "ATENEA" PER TOMÁS GARCÉS

La col·lecció conferenciística d'aquesta entitat cultural, que, amb el poc temps que té d'existència, compta amb disertacions selectíssimes,—Rafel Benet, J. Me Capdevila, Joan Estelric, que han precedit a Tomàs Garcés a l'estrada d'aquest alt cenacle—s'enriqueix amb la conferència de Maig, amb una adquisició de llei.

Tomàs Garcés, cordialment presentat per Josep Munteis, ens apareix amb una silueta franca, optimista, que el nostre car amic i company ha traçat exquisidament.

En la seva presentació, En Munteis, recorda com fou per la tardor de mil nou cents vintidós que Tomàs Garcés venia per primera vegada i honorava la nostra ciutat, tan febrosament atrafegada aleshores, amb la lectura de les cançons del seu primer llibre que tant d'èxit assolí.

Remarca com els que aleshores foren conciença amb ell han seguit amb creixent interès la corba ascensional de la seva vida literària, i com els plau de veure'l en l'envejable lloc que ha assolit en el nostre món literari. Hoc al qual l'han fet creditor els tres llibres de versos que delimiten perfectament la seva personalitat poètica: *Vint Cançons*, *L'ombra del lladoner*, *El somni*; la prosa de *Paisatges i Lectures*, que fou assenyalada per un dels nostres millors escriptors com a prosa modèlica, l'admirable traducció de la cèlebre novel·la de Louis Hemon, *Maria Chapdelaine*; i, apart de la seva tasca gairebé diària a «La Publicitat», els interessantíssims assaigs sobre Leopardi, Angiolo Poliziano, Sant Francesc d'Assís, etc.

Finalitza el nostre amic la seva presentació, agraïnt a Tomàs Garcés la cooperació a les tasques d'«Atenea» amb un dels assaigs que més l'han obsessionat i que tan l'honora.

Seguidament Garcés comença la seva exposició crítica sobre Maquiavel, l'inquiet secretari florentí del Consell dels deu, que va governar la República fins a la Revolució Monàrquica de 1512, que va posar als Medicis al poder, diplomàtic intel·ligent i patriota de debò, veritable precursor del sentit nacional de la nostra època, i d'una bona part de les directives actuals de la política contemporània.

Garcés suprimeix, amb la immediata presentació del tema, la introducció formulària, sovint inescapaent. Cap exordi precedeix al pròleg.

Maquiavel ha estat incomprès,—afirma incomprendiblement incomprès dels seus contemporanis i gairebé dels nostres.

Ni les seves reeixides digitacions diplomàtiques —ve a dir—en un segle de diplomàcia i fecunditat, ni les seves raonables passarel·les, per abastar per damunt de les cobejances materials la supremàcia de les coses de l'esperit, varen trobar acolliment en la seva època.

D'una banda, la Itàlia d'aquell temps, dividida en innombrables Ducats i Repúbliques, governada, més que de ducs, prínceps i reis, pel règim incongruent i absolut de les baixes passions, supeditada a l'exotisme més egoïsta i xafarder, i lliurada a la cobejança dels exèrcits mercenaris. D'altra banda, el relaxament i irresponsabilitat dels dictadors.

Esperit polític pur, pensador profund, i el més pràctic tractadista de la política del seu temps,—diu—Maquiavel per bé que forajitat incertament del Consell d'Estat per l'adveniment monàrquic, llença el seu admirable manifest per la unitat de la pàtria, i la futura estabilitat d'un sanejament guaridor, reclamant als Bòrgia, als Medicis, i sinó ells, un bandit qualsevol, que tant-se-val per aixecar la bandera de la llibertat.

En la vida opulent de l'il·lustre secretari florentí, com en les acaballes d'una existència obscura i indigent per suburbis i cataus incerts de la històrica Florència,—insisteix—més que el diplomàtic, més que el pensador, és l'home, el que deixa en les seves petxades un rastre d'humanitat i gentilesa, fins a fer possible un paral·lel entre el Pobriós d'Assís i l'incomprès Precursor, desenvolupant-se en situacions ben diverses i oposades d'una mateixa societat. L'un en la religiosa, l'altre en la política. L'un pacient entre els místics, l'altre impacient entre els polítics.

La suggestiva i docta disertació d'En Garcés, és seguida amb molt d'interès pels ateneïstes.

Estableix, en el conjunt de la seva conferència, una justa ponderació de la valor diplomàtica i literària de l'autor de l'«Art de la Guerra», refutant als seus innombrables contradictors el retret obstinat que li fan al Capítol divuité del seu «Príncep», titllat de còdig de despotisme, oblidant «Discursos sobre la primera Dècada de Titus Livi», «Cartes», «Embaixades i Comissions», «De l'Art de la Guerra» i «Històries Florentines», algunes de les quals l'acrediten de profund filòsof i crític, i una de les figures més rellevants de la Didàctica de l'època Clàssica.

Garcés, que llegeix amb una volguda simplicitat, sense cap concessió sentimental retòrica, clou el seu estudi analític de l'obra de Maquiavel, dedicant-li un paràgraf elogiós de reivindicació i defensa, essent molt aplaudit en acabar la seva notabilíssima conferència.

ASPECTES I CONCEPTES EN LA HISTORIA I CIVILITAT DEL LLIBRE

CONFERÈNCIA DE J. M. MIR MAS DE XEXÀS, A L'ATENEU
DE VILANOVA I GELTRÚ

Davant un públic selecte i nombrós parlà En J. M. Mir Mas de Xexàs a l'Ateneu de Vilanova i Geltrú sobre «Aspectes i conceptes en la història i civilitat del Llibre».

Aquesta conferència, prelude de la «Fira del Llibre» que s'ha celebrat a Vilanova, fou organitzada per l'«Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial».

Feu la presentació del conferenciant, el president de l'Associació, En J. Castells, glossant paraules molt amables, i tot seguit s'aixecà En Mir Mas de Xexàs, el qual digué que s'honorava en parlar en la tribuna de l'Ateneu, en la qual tan prestigioses veus amigues s'hi havien fet sentir, i manifestà que la seva conferència venia a representar com un petit homenatge d'adhesió a la Fira del Llibre.

Jo no sé — s'expressà — si aquest esdeveniment cultural, en el qual els organitzadors han palesat tants entusiasmes i sacrificis, assolirà l'èxit d'un partit de fut-bol, d'un «match» de boxa o una cursa de braus, però si que sé, no es pot dubtar, que tal acte ve a significar per a Vilanova i els seus ciutadans, una forta aportació espiritual a la cultura catalana.

Felicità i encoratjà als iniciadors, i digué que tan bell exemple de ciutadania seria bo d'imitar i secundar en les altres viles i ciutats de Catalunya.

Feu memòria d'uns mots que l'incansable i intel·ligent Vallés i Pujals ha dit en les seves campanyes «pro llibre». Entre moltes i altres coses interessantíssimes que ha estampades en aquesta creoda pel llibre, aquest exemplar patriota, feu esment de les següents: «Pels llibres som ciutadans de tot el món i presents a tots els temps. Allí on els llibres no han entrat, romanen en estat de salvatgisme». «S'ha d'alimentar el cervell com el cos. Hem de donar a l'ànima el seu pa, si no volem ésser com les bèsties; doncs és més vergonyós anar amb l'esperit despullat que amb el cos nu». «Cal reaccionar i emprendre una campanya immediata d'ofensiva general, una creoda, un alçament a favor del llibre».

S'exclamà a favor d'aquesta reacció tan necessària per a les joventuts, i es manifestà fortament partidari de les Lligues d'Amics del Llibre, que Vallés i Pujals ha llençat com idea d'alçament ofensiu.

Convé combatre—afegí—aquesta plaga de materialisme i incultura que està envaint arreu de la nostra terra, i que fa perillar l'espiritualitat dels pobles. Per això ens calen ànsies d'una més noble superació ideològica.

Ompliu—digué—les vostres biblioteques de llibres, d'aquells llibres, però, que ens esguarden amb simpatia i són per a afinar-nos en les nostres facultats intel·lectuals, i que estan posseïts de lluminositat ben transparent per a deixar-nos copsar els secrets de l'ànima, fent-nos reviuir les virtuts i defectes dels homes amb totes llurs jòies i misèries, amb totes llurs ciències i arts. Aquells llibres que obren un finestral ben ventejat davant els noguïts i inquietuds de la història de la Humanitat.

Convé que amb l'esport s'hi agermani la cultura, que tot hi cap. No hem d'ésser enemics dels esports, sinó que hem d'ennobrir-los serenament. Que si procurem tenir més entusiasme per les coses de l'esperit, procurarem ensems no degenerar-nos de brutalitat i exaltacions apassionades. Les nostres converses no es limitaran exclusivament a parlar amb exageració de la boxa i del fut-bol, convertint en «ídols» als seus cultivadors, sió que així com ara encara els homes de ciència i artistes i literats estan condemnats al silenci i a la indiferència, aleshores les seves obres i la seva intel·ligència tindran una millor dossi d'utilitat progressiva i constructiva.

Ciutadans de Vilanova—digué—arboreu ben alta l'ensenya que heu llençat al vent amb el vostre manifest, per la Cultura, per la Llibertat, per la Justícia. Que si la vostra Fira del Llibre no pot fer tant de soroll com un partit de fut-bol, un «match» de boxa, o una cursa de braus, que almenys tingui la utilitat noble i constructiva de pujar una generació més conscient, més forta i comprensiva, menys supèrfua i egoïsta que l'actual.

S'estengué a fer un estudi històric i documentat de l'evolució del llibre des del «papiru», que es consolida la existència del llibre pròpiament dit amb l'us del paper d'Egipte, fins a la invenció de la impremta per Joan Gutenberg, floreixement fortament cultural com a bagatge més segur del progrés, doncs les conseqüències de la impremta han estat realment incalculables, podent-se considerar, sinó el primer, almenys un dels més importants factors de la civilització.

Exposà alguns conceptes sobre la civilitat i cultura de la dona, dolent-se, en nom de la ciutadania, que no estés posada encara en un pla de més sòlida idealització. I terminà dient que havíem de llegir molt i amb consciència, que havíem de saber-nos madurar i dominar amb seny i voluntat, seguint amb els ulls de l'esperit, però oberts al món de la virilitat i de l'honradesa, les passes del progrés i de la ciència, que són els únics que'ns han de portar, tard o d'hora, la Civilització de la Cultura Social.

L'auditori coronà amb un perllongat aplaudiment la tasca del conferenciant.

cròniques d'art

EXPOSICIÓ V. SOLÉ JORBA

Remarquem la notable exposició que aquest nostre amic i avantatjat jove pintor olotí, En V. Solé Jorba, ha tingut oberta a càrrec Parés, durant la segona quinzena de Maig. Hom assenyalava en les seves obres un avenç.

Reproduïm de «La Publicitat»:

«Exposició V. Solé Jorba.—Aquest jove pintor, un dels valors més dignes de crèdit de la novella promoció de l'escola olotina, exposa un parell de dotzenes de paisatges resoltos amb un aplom i una ciència notables. En el conjunt de la sala, és fàcil d'observar els esforços que fa el pintor per sotstraure's a les suggestions d'altres paisatgistes; així i tot, però, la mà se li en va a solucions que ja coneixem. Assenyalarem «Vores del Fluvià», on mira d'explotar unes ombres neutres i denses que li apaguen el conjunt; «Sol de tarda», que és la tela més personal; «Pomerès», «Matí de Tardor», transparent, «El Canigó», «Dia gris», d'una finor una mica convencional, i «Rec de la Salut».

LES EXPOSICIONS A BARCELONA

SALA PARÉS

Remarquem l'exposició del notable pintor i crític d'art *Rafael Benet*, que, per descuit involuntari, deixarem d'esmentar en aquesta secció. Doncs ja no cal dir que ha estat un dels pinyols dolços d'aquest Saló.

Joaquim Mir: El conegut paisatgista ha reunit una molt nombrosa col·lecció de les seves millors obres.

Molt lluminoses són les seves teles, d'una bellesa de colorit, contrastats de llum, on d'un tema insignificant en treu un gran partit. Totes les obres mereixerien citar-se, doncs són molt interessants.

En una altre saleta escultures de «Manolo».

J. Camins: Paisatges.

Bosch Roger i Camps Ribera: Olis.

L'«Associació d'Escultors», ha celebrat la seva segona exposició col·lectiva.

El conjunt excel·lent. Sobressurten, *Casanovas*, *Dunyach*, *Farrant*, *Claret*, *Jou* i *M. Hugué*.

Solé Jorba: Paisatges d'Olot, d'una construcció sòlida, molt ben vistos.

Vidal Gomà: Quadres a l'oli.

GALERIES LAYETANES

Francesc Sans Castaño: Olis i alguns retrats que tenen evident caràcter, ben vistos de color.

Ricard Crespo: Vidres esmaltats.

Ramon Borrell Pla: Quadres; la majoria retrats molt encertats de tons.

Torras Farell: Aquarel·les, sanguines i alguns al pastell, molt realistes i sincers.

Maria Miret: Vidres esmaltats.

Del senyor *Sancho* són uns quadres a l'oli interpretats amb facilitat de pinzellada i de molta qualitat.

Una escultura d'*Alexandre Roselló*, escultor mallorquí, ja mort.

Uns paisatges del senyor *Gener* ocupen l'altre sala.

Organitzada per la revista «Mediterraneo» ha celebrat una exposició el dibuixant *Martí Durban*, tot retrats de conegudes personalitats barceloneses, tenen força caràcter.

Montserrat Planella: Quadres de flors resoltos amb indecisió, queden discrets.

Bartomeu Banzà: Aquarel·les i olis molt bé de colorit.

Pere Bruugués: Vidres esmaltats.

LA PINACOTECA

Rafel Llimona: Paisatges olotins, la majoria resoltos amb sinceritat, encara que tal volta freds de colorit. Promet molt. També ha copiat el Greco de l'Església de Sant Esteve, d'Olot.

Ollé Pinell: Quadres al boix, en el que ha lograt una marcada personalitat.

Del senyor *Cenac*, bodegons i flors són el seu tema preferit, la majoria d'entonació grisa. Molt elegants de composició.

Porcar: Olis.

CASA BUSQUETS

Guillem Bergues: Olis i aquarel·les, d'efectes lluminosos són els primers i molt justos de dibuix els aquarel·les.

Josep Subirana: Dibuixos i pintures resoltos amb diverses tendències.

L'Institut Català de les Arts del Llibre ha organitzat una exposició de treballs executats pels alumnes de les seves classes.

Resulta interessant.

GALERIES ARENYES

De *Jaume Pahissa*, han reunit una molt copiosa col·lecció de dibuixos i teles d'aquest reconegut artista, sobretot pels seus dibuixos tan personals.

W. F. de Soto: Teles decorades.

GALERIES DALMAU

Escultures de *J. Savall* i quadres de *Trinitat Torné*.

M. V. Q.

EXPOSICIÓ PROVINCIAL DE BELLES ARTS A FIGUERES.

Interessant i suggestiva, tant per la bona aportació nombrosíssima com per la qualitat d'obres exposades, ha resultat aquesta exposició comarcal de les arts gironines. Que aquest bell exemple ens serveixi d'esperó per a els qui aspirem que la nostra ciutat sigui una terra d'artistes.

Quan la farem una «exposició així a Olot? Hi ha cap local que pugui comparar-se amb el Cassino Menestral de Figueres? Els olotins ho sabem abastament.

Els artistes d'Olot ocupaven tota una sala, la més gran, havent-hi presents vint i set expositors, entre pintors i escultors.

Els mestres i deixebles de la nostra benemèrita Escola de Belles Arts hi eren presents, amb l'exhibició de quiscunes de llurs obres.

De Girona, de Palamós, de Roses, de Palafrugell, de La Bisbal, de Figueres, de Banyoles i d'altres indrets gironins, hi estaven representats llurs artistes.

Esmentarem entre els expositors, que eren nombrosos, els següents: Obres de Joaquim i Marian Vayreda, Avi Berga, J. Berga (fill) i Salichs; Mallol, Vayreda (F.), Iu Pasqual, M. Domenge, Gussinyer, Pujol, Barnadas, Soler (Juli), Solé Jorba, Martrus (J.), Curós, Quintana (E.), Claret, Medir, Gallostra, Aguilera, Pons Martí, S. Genover, Cairó, Marés, Ridaura, Bartolomé,

Ferran, Pujol (Figueres), Pagés, Vergés, Palmarola, Pigem, Mascord, Albareda, Magrià, Marcó de Quart, Assumpció Cid, Mir Mas de Xexàs, i les pintures d'avantguarda de Salvador Dalí.

Durant el curs d'aquesta exposició, s'hi donaren conferències per Felin Elies, R. Benet, Puig Pujades, S. Dalí i Duran Santpere.

Felicitem vivament als seus organitzadors, entre els quals hi figura l'amic i incansable publicista Puig Pujades.

llibres i publicacions

EDITORIAL «LA IRRADIACIÓN», *Ortuño, 4, Madrid.*
(Hotel Puente de Vallecas).

Hem rebut d'aquesta editorial uns interessants catàlegs sobre Magnetisme, Hipnotisme, Ciències ocultes, Massoneria i Esperitisme, els quals se'ls remeterà gratuïtament a aquells lectors que ho sol·licitin.

MONOGRAFIES MÈDIQUES. — LES ARÍTMIES EN LA PRÀCTICA MÈDICA GENERAL, *pel doctor Francesc d'A. Estapé.*

Després o abans del fascicle sobre Electrocardiografia del Dr. Cortés, era necessitat imprescindible la publicació d'un treball sobre les arítmies en clínica; ambdues monografies es complementen. Avui, amb els estudis del Dr. Estapé i del Dr. Cortés, podem dir que tenim en català un dels treballs més acurats sobre arítmies. El fascicle està il·lustrat per 16 gravats demostratius dels nucleus de l'activitat cardíaca o diagrames que palesen el seu ritme normal i patològic.

En conjunt, forma un treball d'una valor inestimable, que'ns prova els profunds coneixements de l'autor en la matèria tractada i ben mereixeda la seva fama d'especialista en malalties de cor.

En el Noticiari s'insereixen: «Intel·ligència i caràcter», per J. Aguadé i Miró. La situació econòmica de l'Hospital Clínic. La nostra premsa mèdica i científica. Nòtules.

MONOGRAFIES MÈDIQUES. — ELS COSSOS ESTRANYS DE LES PRIMERES VIES DIGESTIVES I RESPIRATORIES, *pel Dr. Lluís Sunyé i Medán.*

Es el fascicle 16, corresponent al mes de Març. La llista bibliogràfica d'aquesta col·lecció científica s'enriqueix amb l'aportació d'aquesta obra del Dr. Sunyé i Medán, savi especialista en malalties de nas i orelles. Fa un treball acurat de pràctica mèdica; l'autor hi aporta el mestratge de la seva experiència personal vastíssima.

Aquesta Monografia, il·lustrada amb 18 gravats intercalats en el text, com totes les altres de la col·lecció, és d'una claredat i concisió exemplar. En el Noticiari s'hi publica: «La feina a fer» de J. Aguadé i Miró. «L'homenatge al Dr. Briansó a Reus—l'hora de la justícia del Dr. J. Mestres. Hospital de la Sta. Creu i de Sant Pau—4.ª conferència pel Dr. Lluís Elies: Sarocri·nina». «Com un historiador mèdic veié a Bernat Metge».

LA MILLOR RIQUESA, L'AMOR.—*Comèdia en tres actes i en prosa.*—Francesc Gay, *prel.*—Biblioteca Il·luro.—Mataró.

Aquesta comèdia, que el seu autor ha destinat per a homes sols i que fou estrenada en el «Centre Catòlic Cultural», de Tordera, el 25 d'Octubre de 1925, està desenrotllada en un ambient senzill i modest, fent-se interessants els diàlegs i les escenes que la complementen.

L'INCEST *de C. A. Jordana*

Melodia de llenguatge; densa florjor apetitosa d'ensomni; quelcom aburgesada, mes no, sols aparentment, que a dintre, colgada per l'aureola fosforescent del ritme plaicid de la vida s'hi descabdella neguitosament una veritat.

Les intrigues hi són amanides amb un instint irònic; unes figures precises ens donen l'abast del desig de l'autor, però constatem, no obstant i el neguit que s'hi debat, que és un abast curt, de passatemps tan sols i sense la força d'aquelles coses que entusiasmen i fan pensar.—A. DOT ARXÉ.

FLAMES DE CADA DIA *de Amat Gosalbes Torres.*

La vida ha impregnat la seva primera obra d'un misticisme seré.

L'autor, en aparença místic ja físicament, trasllueix el seu neguit, el seu impuls centrfuc en els seus versos.

La reticència modela les estrofes armoniosament. A voltes esdevé el pensament indexifrabre sota el jou de la musica dels mots. Altres brega frisosament per l'adequació dels mots a una idea magnífica.

Amat Gosalbes ens revela la possessió d'una fina receptabilitat; no obstant, però, algun vers resulta imperfecte sil·labàlicament.—ANTONI DOT ARXÉ

FULLS DE DIETARI

Forsosament tenia de resultar interessant una tria dels deliciosos fulls de dietari que, de més de deu anys en aquesta part, ve publicant Carles Soldevila a «La Publicitat», i a la que, si alguna salvetat podríem fer, fóra el d'haver emprat un garbell massa tupit.

Es un verdader pler retrobar, aplegats en un volum, aquells fulls que un dia ens captivaren en la fina ironia i subtilitat dels quals no cal cercar mai un aire trascendental.

Les reduïdes dimensions del volum aquest, fan d'ell un llibre manejable en extrem i ni fet a posta per a ésser llegit, a intervals, no sols en viatges i passeigs, sinó en tot moment de la vida quotidiana.—R. VAYREDA

«DISCURSO», llegit pel President del «Tribunal Tutelar para Niños, de Gerona», el senyor Pere Roca Planas, Metge de l'Hospital Provincial.

Hem rebut, i amb una dedicatòria del seu autor, aquest discurs que tracta estensament sobre la implantació a Girona del «Tribunal Tutelar para Niños», esmentant les dificultats en poder aconseguir-ho, i el qual qualifica de conquesta moderna.

ARTICLES DE CONTRABAN. — 1923-27. — II. Nadal i Mallol.

Remarquem l'interès que reporta la lectura d'aquest volum, el qual ha arribat a n'aquesta Redacció.

REVISTA DE PREMSA

Entre les revistes i publicacions numeroses que'ns arriben a la nostra Redacció, devem fer esment dels extraordinaris, magnífics i esplèndids, que han editat suara, arran de llurs festes majors, «Vida Lleidetana» i «Marinada» (Palamós). Ambdós són interessantíssims. Són de remarcar les revistes: «Euporión», «Gaceta de Vilafranca», «Taula de les Lletres valencianes», «Revista del Centre de Lectura de Reus», «Ciutat», «L'Amic de les Arts», «Lleida», «Oc», etc.

Ha visitat la nostra Redacció «Barceloneta», revista que ha aparegut a la barriada del mateix nom de Barcelona. Si a l'entusiasme que arbora s'hi pot ajuntar una més pulcritud amb la gramàtica i ortografia, no cal dir que es farà molt més interessant la seva publicació i lectura. Sigui benvinguda.

Ha reaparegut, amb fusió amb «La Ciutat i la Casa», «La Gaceta de les Arts», sota la direcció artística de Rafel Benet i Joaquim Folch i Torres, cooperats per signatures joves i atrevides en la crítica del nostre món artístic. Va agensada amb una presentació admirable i escaient. Li donem la més coral benvinguda, i que per molts anys!

COMENTARI

Degut al crescut i prestigiós número de llibres i publicacions que d'arreu se'ns envien, i no essent-nos possible donar-ne una crítica de tots a la vegada, hem cregut aplanar-ne, per a propers números de la Revista, l'anàlisi d'alguns.

Edicions de les més rellevants personalitats de la literatura catalana i periòdics i revistes, els més assenyalats i notables, fan visita a aquesta Redacció, que s'honora amb fer-los-hi l'intercanvi.

Però encara hi ha qui li sembla que fer l'intercanvi amb revistes i publicacions comarcals, tant o més ben presentades i pulcres com les de la capital, no és prou d'intel·lectual o no val la pena; i encara és més ridícul quan hom sent a comentar a algun d'aquests intel·lectuals el perquè la revista, setmanari o diari A o B de tal o qual població comarcal, ha negligit fer un comentari o crítica al seu llibre, que no ha estat enviat a la Redacció; com si els periodistes de les comarques tinguessin una obligació d'haver d'estar al corrent de tot, però adquirint, amb pessetes encara, tal o qual llibre i fer-ne la propaganda per convencional catalanisme, o sigui ésser, en total, un segur servidor i esclau dels intel·lectuals de Barcelona. Per a propagar el llibre català, si és que es vol que també s'irradi llur lectura a fora de la capital, cal que llurs autors i editors respectin la dignitat i patriotisme dels intel·lectuals, que, per amor a l'art—millor dit per pur amor a Catalunya,—es sacrifiquen per a el sa i gens rendívol periodisme comarcal. Si volen que els seus llibres es propaguin i es vinguin,

també val la pena que enviïn un o dos exemplars a les redaccions dels periòdics que surten a fora de Barcelona. La veritable Catalunya-Ciutat estarà situada, llavors, en una comprensió més assenyada i cavalleresca que la que actualment li donen alguns senyors intel·lectuals, tarats de super-humanisme. Si volen que s'els consideri i s'els serveixi, cal que ells ens considerin i ens serveixin com a companys. Si no és així, el silenci tancarà les nostres veus, per més que els llibres que s'editin tinguin un interès remarcable, salvant que algun col·laborador o redactor, personalment, en faci un estudi o crítica dels mateixos. Però en aquesta secció no se'n donarà esment. Som així: clars i catalans.

Amb tot fem constar el nostre agraiment a tots aquells que ens han honorat remetent-nos les seves produccions literàries, que durant tot aquest any i anteriors, han estat nombrosos i de prestigi. Un dia serà que donarem una llista de tots.—J. M. M.

SEMBRANT ARREU. — Jaume Collell. — Tipografia Balmesiana.—Vich

Aquest llibre, patrocinat sota el macenatge de Francesc Cambó amb motiu de l'Homenatge Collell, celebrat l'any passat a Vich, per a commemorar els seixanta anys de periodisme d'aquest ardiaca de la Seu Vigatana, conté un recull de peces oratòries, algunes político-patriotes i altres literàries. Ben editat i pulcrament presentat, exhibeix aquella prosa que tan bé sap fer lliscar de la seva ploma Mossèn Collell; prosa subtil que no s'entrebanca ni tartamudeja, que ho diu tot, clar i català, rica de colors i d'harmonies; prosa valenta i decisiva a voltes, que defineix a tot un caràcter i llurs personalitats literària i política. Remarquem: «La Llengua Materna», discurs presidencial dels Jocs Florals de Barcelona de l'any 1887, «La Pàtria del Rosselló», «En Marian Aguiló», «Les nostres Festes Majors», «Degeneració i Regeneració», «Homenatge als Jocs Florals».

L'ortografia és, ja no cal dir-ho, antiquada i rebecca. Ens estranya molt que Mossèn Jaume Collell, el qual en el seu discurs, magnífic de debò, de «La Llengua Materna», s'expressa, dirigint-se a les joventuts: «Estudieu i poliu incessantment la llengua», es mantingui en aquesta situació, una mica ridícula per cert—li perdonem, però, davant la seva venerable figura i els seus anys, tots ells posats en la lluita i sacrifici.—Ara mateix, no fa gaire, amb motiu de fer-se una nova edició de les obres de Mossèn Cinto Verdaguier, reeditades amb les normes noves, concretes i sàvies—les del Mestre Fabra a qui tots honorem i admirem,—des de la «Gaceta de Vich», periòdic que dirigeix Mossèn Collell, (fet amb les normes tossudes,) aquest hi ha publicat un article d'atac i infantil contra aquells que s'han cuidat de la noble tasca de correcció. Que no es recorda Mossèn Collell de l'Homenatge sincer, lleal, espontani i merescut que tots els cultivadors de les normes de l'Institut, sense matisos, no mirant dretes ni esquerres, li ofrenaren l'any passat amb tant d'entusiasme? Es miraren normes i conductes en esmersar-hi energies i adhesions?—J. M. M

EN EL CENTENARIO DE TAINE. — Rafael Marin del Campo. — Libreria General de Victoriano Suarez. Madrid.

Aquest fascicle, senzill i elegant, conté recollits cinc articles que l'autor publicà al diari «El Imparcial» de Madrid, amb el complement de vuit notes i comentaris, posades a continuació. L'autor, En Rafael Medina del Campo, amb un llenguatge brillantíssim i amb una documentació i erudició molt afortunades, fa una rèplica al senyor N'Eduard Gómez del Baquero, l'assenyadíssim i culte acadèmic de l'Espanyola. Es manifesta l'autor fortament partidari de Taine, el gran savi, historiador i filòsof, i del qual retreu moments i anècdotes felices de la seva vida. En fa una apologia gairebé exagerada, però merescuda. El que trobem dur i fora de to són els atacs personals que fa a Gómez del Baquero.—J. M. M.

d'ací i d'allà

CONCURS DE SARDANES OVACIÓ A MIQUEL BLAY

Al Torin, i organitzat per les entitats locals «Centre Obrer» i «Olot F. C.», el dia 28 d'aquest mes, revetlla de Sant Pere, hi tingué lloc aquest bell esdeveniment d'esbarjo i d'estímul per a la Sardana. Els premis, oferts per l'Ajuntament i societats i entusiastes d'Olot, foren repartits en la següent forma: 150 pessetes a la colla «Amics de la Sardana» de Sant Feliu de Guíxols; 150 pessetes a «Juny» de la nostra ciutat i 100 pessetes a «Nostra Joia», també d'Olot. El premi de lluiment, 200 pessetes, fou otorgat íntegrament a «Joventut Empordanesa» de Figueres. I el premi 100 pessetes, per a una colla local, fou otorgat a «Joiosa» de la nostra ciutat.

Fou una festa altament simpàtica, tant per la gran gentada que hi assistí com per la nota de color que donà a la revetlla.

L'orquestra «La Principal de La Bisbal» fou l'executant de les sardanes, i sempre amb aquella harmonia de conjunt a que ja ens té acostumats.

Trobat-se a Olot l'eminent escultor En Miquel Blay, aquest feu acte de presència a la festa, sumant-se així a l'entusiasme popular. El públic a l'adonar-se que en Blay estava en la llotja presidencial li feu ofrena, i a peu dret, d'un llarg i sorollós aplaudiment.

Festes així s'haurien de celebrar més sovint.

Sardanes al Firal

Seguint la costum d'altres anys, s'ha inaugurat el curs de sardanes al Firal, de 9 a 11 de la nit, els dies feiners, i de 11 a 1 del matí, els dies festius. Són molt concorregudes i dançades.

En l'audició, donada per la cobla «La Principal Olotina» la nit del 26 del corrent, s'estrenà una sardana del nostre impressor En Pere Aubert, titulada «Al Firal hi han Sardanes» que és d'una originalitat característica i molt agradable. Fou molt aplaudida i tingué que bisar-se.

La nostra felicitació a l'amic i company Aubert.

TEATRALS

«La Llotja», de Millàs Raurell.—Companyia de Ramon Martori.—Teatre Principal.

Amb aquella sàvia execució a que ja ens té acostumats En Martori, i amb aquella gran creació que fa del seu paper de protagonista de «La Llotja», fou representada aquesta obra, de caire pirandelià i de moderna escenificació teatral, que Millàs Raurell, després d'una sèrie de vicissituds còmiques i ridícules que els empresaris li han fet esdevenir, ha portat al Teatre Català, tot coronant-se d'aquells llorers que la crítica intel·ligent li ha otorgat sens escatimar-li ni gens ni mica. I certament, «La Llotja», és una obra magnífica, atrevida i plena de sentències; és una «gran obra teatral» en el més ampli sentit de la paraula.

Ja no cal dir que la representació admirable, excel·lent, acreditant, una vegada més, a la Companyia Martori.

També representà en aquest Teatre, i la mateixa companyia, «Cobardias», del gran Linares Rivas, i «Déu hi fa més que nosaltres», de Carles Soldevila.

Enric Borràs.—«Maria Rosa» i «Esclavitud». — Teatre «Ideal Park».

La Companyia del gran Enric Borràs, integrada per elements tan valuosos com Montero, Galceran, senyora Xatart i d'altres, donà dues interessants i excel·lents representacions de «Maria Rosa», del gran i immortal Guimerà, i «Esclavitud», del gran Pinillos.

Borràs, immillorable, amb aquella fermesa que el manté a l'escena.

Un premi de la Fundació «Bernat Metge».

El «Journal de Genève» publica la següent notícia:

«Sota els auspicis d'un grup d'amics dels estudis grecs, ha estat institut un concurs, destinat a provocar i recompensar els millors treballs sobre el següent tema: «Establiments hel·lènics en el litoral mediterrani de Niça a València i la penetració hel·lènica a la Gàl·lia per la vall del Roine i les valls adjacents del segle VI a l'abans de Jesucrist». El concurs ha estat dotat pel ministeri de l'Economia nacional de Grècia amb un premi de tres mil francs francesos, per la ciutat de Lausanne, amb un segon premi de mil vuit cents francs, i amb un altre per la Fundació «Bernat Metge», de Barcelona, la quantia i les condicions del qual seran anunciades més tard, igual que la composició del Jurat i la classificació especial dels premis concedits en aquest endemig. El president del Jurat serà el professor Mäillefer, antic president del consell nacional suís. Els manuscrits hauran d'ésser tramesos en plec certificat al senyor Pera de Coubertin, Lausanne, abans del primer de gener de 1929. Per a la redacció dels treballs seran admeses les llengües següents; grec, italià, francès, espanyol i tot el grup de idiomes dits occitans, en ús ençà i enllà dels Pirineus.»

Per a els moralistes de «La Tradició Catalana» (?)

El pintoresc setmanari local «La Tradició Catalana», —el nom no fa pas la cosa—sense més ni més, torna a retreure a «REVISTA D'OLOT» un article que, parlant de moral i dels abusos que al tractar d'aquest tema cometan molts falsos moralistes, publicarem fa ja la friolera de prop de dos anys.

Si ens sobrés l'espai ens ocupariem en aclarir al company de premsa el què s'esforça en fer veure que no vol entendre, ja que, cap persona de judici recte, s'atrevirà a qualificar d'immorals les escultures de Clarà ni del malaguanyat Quintana, que motivaren al confrare tants variats i desplaçats comentaris. Convençuts que interessa més al setmanari local la recerca de qualsevol pueril i vell pretext per a atacar-nos que no pas el tema esmentat, seguirem omittint els judicis que li mereixi la nostra actuació, ja que hem arribat a comprendre que el silenci és la millor resposta a tot el que tendeixi pretenir inútilment deformar-la als ulls del públic.

I per darrera vegada sols li direm: que desitjariem de tot cor que la moral i el sà criteri que mena tots els actes dels admirats i cultíssims P. Casanovas, Baixeras, Millet, Montoliu, Ruyra i Canonge Cardó, que cita, li servís de guiatge en l'esdevenidor.

Imp. de P. Aubert—Carrer Superior, 35. Nou de S. Antoni, 7.—Olot

LES MODERNES CONS-
TRUCCIONS ES FAN
AMB

URALITA

Teulades - Tortugades
Dipòsits - Tuberia senzilla
i a pressió - Decoració, etc.

SI GASTEU

URALITA
ESTALVIEU PESSETES

AGENT:

JOAN SERRADELL
VILANOVA, 6 : OLOT

TRANSPORTS

ECONOMICS I RÀPIDS

SERVEI DIARI

OLOT - SANT JOAN

RIPOLL - CAMPRODON

OLOT - FIGUERES

COMBINATS A PRO-
VINCIES I EMBARCS

DOMICILI A DOMICILI
A PREUS MOLT ECONOMICS

JOAN SERRADELL

Vilanova, 6 : - : OLOT

**Demaneu arreu
el Sabó Marca**

LA PICADORA

**Es el preferit entre tots pel
seu rendiment i economia**

GRAN TINTORERIA MECÁNICA

DE

RAMON SEGURA

Posa en coneixement del públic en general, que ha establert els seus tallers en forma que tots els seus treballs surtin a la perfecció extrema que pugui desitjar el més exigent dels clients

Es tenyeixen els gèneres negres en color, quedant com nous

Especialitat en dols i rentats en sec i en colors a la mostra

Es renten i tenyeixen tota classe de prentes plissades sense desfer

Desinfecció de tota classe de robes

ELS DOLS I ENCARRECS DE COMPROMIS, S'ENTREGUEN AL DIA

**PROVEU-HO I VOS
EN CONVENCEREU**

Tallers: RONDA FLUVIA

Despatx: SAN RAFEL, 29

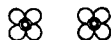
OLOT

COSTA BRAVA

PALAFRUGELL

Hotel Restaurant de Sant Sebastià

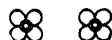
a càrrec de Modest Lladó

COBERTS des de 6 pessetes

Pensió complet 15 pessetes

Pensió per a famílies, a preus módics

— Telèfon, 1407 —

Vidrieria RIGALT

Vitralls d'art, Miralls de tota mena.

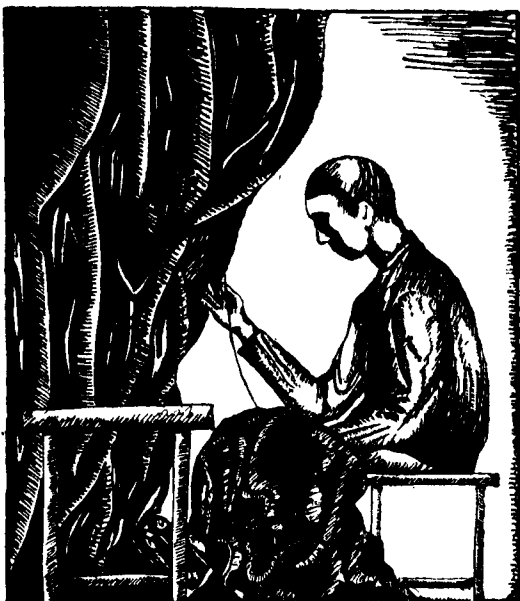
Projectes i pressupostos.

Casanova, 32

BARCELONA

EP!... LA VOSTRA
CASA, PER A
TOTA CLASSE
DE TREBALLS COMERCIALS,
PROGRAMES, ETC. ÉS LA
IMPRESA
AUBERT

NOU DE S. ANTONI, 7, I SUPERIOR, 35. - OLOT

andorrà
sastre
OLOT

LA FLOR DEL PIRINEU

(MARCA REGISTRADA)

Gran Fàbrica de Llangonisses
i embutits fins. Pernils del país i demés
productes del porc.

©

E S P E C I A L I T A T S
BUTIFARRA CATALANA EN BUELL
CULAR. - PERNILS SENSE OS, CUITS
AMB SON PROPÍ SUC (EN LLAUNES)
DITS EN DOLÇ. - CREMA DE FOIE-
GRAS (TRUFAT). - MORTADELLES.
CAP DE SENGLAR I ALTRES CONSER-
VES DE VIANDES DEL PORC EN
LLAUNES, PROPÍES PER HOTELS,
RESTAURANTS, BALNEARIS, COLLES
EXCURSIONISTES, ETZ., ETZ.

BALDIRI DESCALS AUBERT

Olot (Girona). - Apartat de Correus, n.º 5

NOBLES **DECORACIÓ**
INSTAL·LACIONS
 Estils Antic i Modern
 SECCIO ESPECIAL DE
 MOBILIARI LITÚRGIC
Raimond Vayreda
 Successor de H. Rocamora
 Diputació, 111
 (Xarxó Borró)
BARCELONA

DEMANEU a tots els establiments:

SABONS

Lagarto y Estrella

Els millors per a rentar la roba

Utils i esplendents obsequis als compradors

DIPOSITARI:

Esteve Hostench Trasfi

Carrer de Girona, 8 : - : **OLOT**

MAGATZEM DE GRANS I VINS

BANC HIPOTECARI D'ESPANYA

Delegació a Catalunya

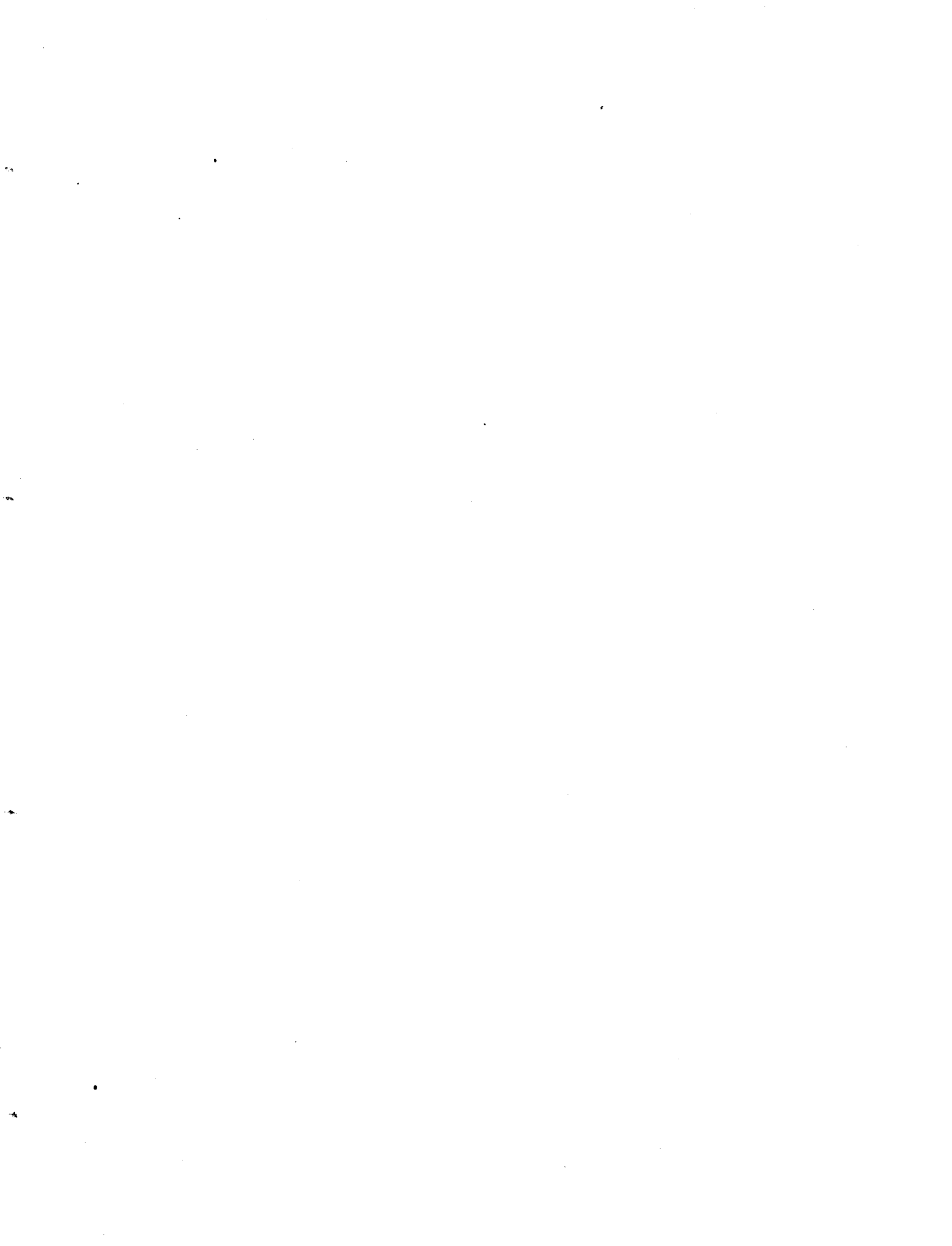
Plaça de Catalunya, n.º 17 **BARCELONA**

**Prèstecs
 amortitzables**

DE 5 A 50 ANYS A
 PROPIETARIS DE FINQUES
 RÚSTIQUES I URBANES

Facilitará informes i fullets,
 gratuïtament, el Representant
 en aquesta comarca

D. LLUÍS AYATS
OLOT

Les confeccions d'home, en tots els ordres, cada dia s'introdueixen més, degut a que el treball és molt perfeccionat i s'amotllen a tots els cossos; per lo tant

ll'ofereixo

CONFECIONS :: SELECTES ::

Americanes d'Esport, des de **25** pessetes degut al gènere especial i a la confecció esmerada que hi he posat, s'ajusten molt fàcilment

Pantalons Oxford, colors de novetat, des de **20** pessetes

PER NOU DUROS TÉ UN TRAJO

Tots aquests gèneres els garantelxo absolutament, perquè són confeccionats a casa mateix, i també per aquest motiu, puc donar-ll a aquests preus tan ínfims

Josep Puig Pagés

SUPERIOR, 21

OLOT

PAUSASTRE

